

VWS OMGEVINGSANALYSE COVID-19

Analyseperiode: 12:00 uur d.d. 7 juni – 11:30 uur d.d. 8 juni

5.1.2e

Directie Communicatie

Vragen? Mail naar

5.1.2e

@minvws.nl

Wie is getroffen? (1 ^e ring)	Wie is betrokken? (2 ^e ring)	Wie voelt zich betrokken? (3 ^e ring)
<ul style="list-style-type: none"> Nederlanders overleden aan Covid-19 Nederlanders ziek door Covid-19 Nederlanders die last hadden van de landelijke storing in de GGD-systemen 	<ul style="list-style-type: none"> Familie en vrienden van getroffen LCH 	<ul style="list-style-type: none"> Algemeen publiek Politici

Samenvatting en karakterisering van de berichtgeving

- Op meerdere plekken in het land stonden mensen gisteren lang in de rij voor hun vaccinatie. In de middag kampten de GGD-systemen met een landelijke storing, waardoor het afsprakenstelsel niet beschikbaar was en er geen vaccinatiebewijs kon worden geprint. In Nieuwegein stond gisteravond juist een rij bij de vaccinatie locatie, omdat 1200 doses Janssen-vaccins moesten worden weggeprikt. De locatie kampte met een stroomstoring waardoor de vaccins verloren zouden gaan. Nadat medewerkers van de vaccinatie locatie en de veiligheidsregio waren ingeënt, mocht iedereen met een identiteitsbewijs langskomen. GGD-woordvoerder Lydia van der Meer vertelt: "Onder de spontane pro-vaxxers opvallend veel jongeren. Het staat er vol mee." De GGD blikt terug op een geslaagde operatie. "Het hele management is halsoverkop naar Nieuwegein vertrokken om als wegwijzer of begeleider op te treden", zegt Van der Meer. Kamerleden Paternotte (D66) en Kuiken (PvdA) zien de grote bereidheid voor het Janssen-vaccin als teken dat men graag zou willen kunnen kiezen voor dit vaccin. Zij roepen het kabinet op tot keuzevrijheid voor het Janssen-vaccin.
- In Trouw vanochtend een reportage waaruit blijkt dat in reformatorische kringen een 'verschuiving richting vaccinatie' gaande is. Zo stelt Astrid Bokhorst van de christelijke patiëntenorganisatie NPV dat die 'in volle gang' is en dat vaccineren in deze groep 'allang geen taboe meer is'. Uitzondering hierbij zijn de 'meest behoudende reformatorische kringen' waar sommigen vaccinaties op principiële grond blijven afwijzen, zegt Bokhorst. Onderzoeker August Moens (UvA) ziet een cultuurkritisch bezwaar onder bevindelijk gereformeerden tegen overheids campagnes om vaccinatie toch te stimuleren. "Er is weerstand tegen het frame van de overheid dat stelt: samen krijgen we corona eronder. Wacht even, denken bevindelijk gereformeerden, dat ligt in Gods hand, en niet in die van Hugo de Jonge."
- PvdA-Kamerlid Attje Kuiken dringt nogmaals aan op vaccinatie voor kinderen vanaf 12 jaar, "te beginnen met kinderen uit risicogroep." GGD GHOR Nederland-voorzitter André Rouvoet geeft gisteren op NPO Radio 1 aan "eerlijk gezegd" te verwachten dat het kabinet daartoe zal besluiten. "Als we dat gaan doen, denk ik niet dat het tot heel grote vertraging leidt" in de vaccinatie campagne, zegt Rouvoet ook. De GGD'en zouden daar mogelijk al begin september mee klaar zijn.
- De deltavariant (Indiase variant) is onderwerp van gesprek in de media. Zorgen worden geuit, omdat de variant in het Verenigd Koninkrijk tot veel besmettingen leidt. Vaak wordt gemeld dat mensen in het VK nog maar één keer ingeënt zijn. De variant, die 40 tot 50% besmettelijker is, is in ons land al vier tot vijf weken stabiel, reageert RIVM-viroloog Chantal Reusken. Ondanks de stabiele cijfers drukt Kamerlid Paternotte zijn zorgen uit over de variant en wil hij, in navolging van Duitsland, een vliegverbod voor India en het Verenigd Koninkrijk. Ook op de sociale mediakanalen van minister De Jonge geeft men aan een vliegverbod te willen voor deze landen.
- De mondkapjesdeal van Sywert van Lienden krijgt een nieuwe wending doordat voormalig LCH-coördinator Rob van der Kolk zich uitspreekt bij het NPO Radio 1 programma Met het Oog op Morgen. Hij stelt dat de mondkapjesdeal met Van Lienden niet nodig was omdat er al genoeg hulpgoederen waren, maar dat VWS op de deal aandrong. Van der Kolk stelt verder dat hij 'verbolgen' is over de handelswijze van Van Lienden en zijn zakenpartners.

SISOS (Slachtoffers – Identiteiten – Schade – Oorzaken – Scenario's)

- x

Informatiebehoefte

- Voormalig LCH-coördinator Rob van der Kolk is gisteravond te gast bij het NPO Radio 1 programma Met het Oog op Morgen en stelt dat de mondkapjesdeal met Van Lienden niet nodig was, omdat er al genoeg hulpgoederen waren geleverd. Het ministerie van VWS drong volgens Van der Kolk echter op de deal aan. "Je zit in een dilemma: wil je 98 of 99% zekerheid. Wij vonden dat 98% prima was. Maar het ministerie wilde 99%. Zij zeiden: kopen, kopen, kopen. En wij zeiden: het is niet nodig." Van der Kolk stelt verder dat hij 'verbolgen' is over de handelswijze van Van Lienden en zijn zakenpartners en dat Van Lienden geen betrouwbare partner was, die wel degelijk uit was op winst.
- Amsterdam wordt gaststad van zeker drie en mogelijk vier wedstrijden tijdens het EK. "We organiseren als stad geen fanactiviteiten, dus er is geen fanzone of fanwalk", zegt wethouder Simone Kukenheim (sport). Alle bezoekers die straks aanwezig willen zijn, moeten voldoen aan de dan geldende veiligheidsprotocollen en krijgen pas toegang tot het stadion op vertoon van een negatief testresultaat. Via diverse kanalen worden de fans gewezen op de coronamaatregelen, zoals het vooraf testen (op de dag zelf), het dragen van een mondkapje en het houden aan de 1,5 meter afstand.
- NU.nl concludeert op basis van gesprekken met meerdere conducteurs en een nieuwe rondgang van vakbond CNV dat conducteurs en machinisten bezorgd zijn over agressief gedrag van reizigers door de coronaregels en de slechte naleving van de coronamaatregelen in de trein. Ruim de helft van de ondervraagde conducteurs zegt agressie in de trein of op perrons ervaren te hebben, maar slechts een kwart van de conducteurs zegt bij hun werkgever melding te hebben gedaan van agressief gedrag.

Vaccinatiecampagne – drukte bij vaccinatielocaties

- Door een stroomstoring bij het vaccinatiecentrum in Nieuwegein moesten gisteravond 1200 doses Janssen-vaccins worden weggeprikt, omdat ze anders niet meer bruikbaar zouden zijn. Volgens GGD-woordvoerder Lydia van der Meer werden de inentingen eerst aangeboden aan de vaccinatie medewerkers en aan medewerkers van de Veiligheidsregio. Vanaf 20.30 uur konden mensen zonder afspraak met identiteitsbewijs een prik krijgen. "Wij hebben niet eens een bericht hoeven te versturen, het ging echt als een lopend vuurtje via whatsapp", zegt Van der Meer. "Onder de spontane pro-vaxxers opvallend veel jongeren. Het staat er vol mee. [...] Bizar. Wij hebben zelf niet eens een bericht uitgestuurd, maar binnen twee uur zaten we aan de 1200 mensen." Het vaccineren ging door tot middernacht. Vanwege de drukte waren bijna alle medewerkers van het vaccinatiecentrum aanwezig om te helpen. "We hebben de mensen overal vandaan gehaald en ze helpen nu allemaal ter plekke", stelt de woordvoerder. De mensen die rond 22.15 uur nog in de rij stonden, hadden pech. Zij werden naar huis gestuurd. De GGD blikt terug op een geslaagde operatie. "We hadden echt zoiets van: alles op alles zetten. Het hele management is halsoverkop naar Nieuwegein vertrokken om als wijkwizer of begeleider op te treden", zegt Van der Meer.
- Een woordvoerder van de GGD GHOR bevestigt dat de GGD-systemen gisteren kampten met een landelijke storing. Door de storing ontstonden er bij priklocaties vertragingen in het verwerken van gegevens. Ook waren er door de storing bij een aantal vaccinatielocaties fikse wachtrijen, onder meer bij het Martiniplaza in Groningen en in de regio Rotterdam. De storing zat in het systeem waarin vaccinaties worden bijgehouden. "Het checkt of mensen een afspraak hebben staan. Ook komt het vaccinatiebewijs eruit gerold op het moment dat je gevaccineerd bent", aldus de woordvoerder. De storing was rond 17.30 uur opgelost.
- Allround medewerker van de GGD Olivia Acosta bevestigt dat het gisteren "erg druk" was bij de Rijtuigenloods (test- en vaccinatielocatie) in Amersfoort vanwege het stempelen van het gele boekje. Voor mensen die al eerder gevaccineerd zijn, "... moeten we met de hand alles uitschrijven omdat op de stempels de datum van vandaag staat. Dat kost gewoon wat tijd", zegt Acosta. "Ik heb er ruim twintig minuten voor in de rij moeten staan, maar ben blij dat ik 'm heb", gevaccineerde Mark Hazekamp. Gevaccineerde Jeanette Beverwijk zegt: "Wel zo handig, aangezien ik nog weleens naar Duitsland ga. Daar erkennen ze de stempel al."

Vaccinatiecampagne - overig

- GGD GHOR Nederland-voorzitter André Rouvoet verwacht "eerlijk gezegd" dat ook jongeren van 12 tot 18 jaar zullen worden gevaccineerd tegen het coronavirus. "Als we dat gaan doen, denk ik niet dat het tot heel grote vertraging leidt" in de vaccinatiecampagne, zegt Rouvoet. De GGD'en zouden het volgens de voorzitter "goed aankunnen" en zouden daar mogelijk al begin september mee klaar te zijn. Het is dus misschien wel haalbaar om de jongeren in hetzelfde tijdsbestek twee prikken te geven als volwassenen uit de jongere leeftijdsgroepen, aldus Rouvoet. Dan moeten de GGD'en "de 12-tot-18-jarigen er op een verstandige manier bij doen".
- De LHV schat op basis van verhalen van huisartsen dat bij zo'n driekwart van de huisartsenpraktijken de opkomst voor de coronavaccinatie boven de 70% lijkt te zijn. De opkomst loopt wel zeer uiteen. "Van 30 procent tot 95 procent en alles daar tussenin." De LHV denkt dat bij een vijfde van de praktijken de opkomst zelfs meer dan 90% was. De geringe prikklust van patiënten van bepaalde praktijken en in bepaalde wijken is wel zorgelijk, aldus de vereniging. "Hopelijk maken veel mensen daar gebruik van de mogelijkheid om zich alsnog te laten vaccineren."
- AD meldt vanochtend dat ziekenhuizen af en toe zien dat coronapatiënten met een zwakke afweer (bijvoorbeeld doordat ze al een bepaalde ziekte hebben of doordat ze medicijnen gebruiken die het afweersysteem beïnvloeden) worden opgenomen, terwijl ze volledig gevaccineerd zijn. Daarom onderzoeken artsen en wetenschappers of kwetsbare patiënten meer prikken nodig hebben om goed beschermd te zijn tegen het coronavirus. In Frankrijk werd dit al besloten, kwetsbare patiënten krijgen daar na vier weken een derde inenting.
- Moderna heeft het EMA om toestemming gevraagd om hun vaccin goed te keuren voor kinderen van 12 jaar en ouder.
- Het RIVM meldt dat de coronavaccinatie van thuiswonende 75-plussers zeer effectief is. Deze senioren zijn vanaf drie weken na de tweede prik voor 82% beschermd tegen besmetting. De bescherming tegen ziekenhuisopname vanaf drie weken na de tweede prik was 94% en tegen overlijden door het coronavirus ook 94%.
- Via de corporate kanalen van VWS en minister De Jonge vragen over vaccinaties. Men vraagt zich af wanneer ze aan de beurt zijn, welk vaccin ze krijgen en of ze mogen kiezen welk vaccin ze krijgen. Vooral jongeren geven aan dat ze de keuze willen hebben om het Janssen-vaccin te nemen.
- Via de corporate kanalen van VWS en minister De Jonge veel vragen over de geplande reizen van Nederlanders. Men vraagt zich af welke regels gelden in het gekozen vakantieland en wat ze moeten doen om het vakantieland binnen te komen. Daarnaast vraagt men of ze een PCR-test moeten doen als ze al gevaccineerd zijn en waarom je enkele landen pas binnen mag na twee prikken, terwijl we in Nederland zeggen dat één prik genoeg is. Ook vraagt men zich af waarom het ene land het gele boekje wel hanteert als officieel vaccinatiebewijs, maar Nederland niet. Als laatste vraagt men hoe ze aan een stempel kunnen komen als ze al geprikt zijn en of de informatie ook in het Engels kan.

De deltavariant

- RIVM-viroloog Chantal Reusken zegt dat het percentage mensen dat besmet is met de deltavariant, die 40 tot 50% besmettelijker is, in ons land al vier tot vijf weken stabiel is. "Onder de half procent van de coronagevallen wordt door deze variant veroorzaakt. Dat percentage stijgt of daalt niet. We monitoren het erg goed. Reizigers uit India worden bijvoorbeeld getest. We zien in Nederland nu nog niet wat we in Engeland zien."
- [Trouw](#) vraagt of "we" ons zorgen moeten maken om de deltavariant in Nederland.

Testen

- Een woordvoerder van Testen voor Toegang meldt dat er afgelopen weekend 25.000 mensen een testafspraak hadden gemaakt 'voor sociale evenementen'. Dat is 10% van de beschikbare capaciteit, namelijk 225.000. De capaciteit moet in de zomer opgeschaald worden naar 400.000. De stichting stelt dat zich inmiddels meer dan honderd evenementen hebben aangemeld voor de periode tot eind september, 'goed voor 1,5 miljoen bezoekers'.
- Via de corporate kanalen van VWS vraagt men zich af hoe Testen voor Toegang werkt. Ook vraagt men of je je moet laten testen als je volledig gevaccineerd bent en welke evenementen aan Testen voor Toegang meedoen.
- De Algemene Onderwijsbond (AOB) meldt dat de animo onder studenten voor gratis zelftests in het hoger onderwijs niet groot is. "Grofweg de helft van de medewerkers en een derde van de studenten hebben de tests dus aangevraagd. Ook bij speciale sneltestlocaties valt de belangstelling tegen: in Groningen gaat de teststraat daarom dicht", aldus AOB. Een van de redenen voor de lage testbereidheid is volgens de AOB dat testen niet verplicht is.

Waarneembaar gedrag (schadebeperking)

- x

Betekenisgeving

Vaccinatiecampagne

- **D66-Kamerlid Jan Paternotte** reageert op de grote opkomst voor een Janssen-vaccinatie in Nieuwegein: "En veel mensen stonden zelfs nog in de rij toen de vaccins op waren. Er is duidelijk behoefte aan vrije keuze om het Janssen-vaccin te nemen. Laten we die snel regelen!" **PvdA-Kamerlid Attje Kuiken** is het daarmee eens: "Goed moment om voor wie wil Janssen vaccin keuze vrijheid te geven en laten we ook snel starten met vaccineren kinderen vanaf 12 jaar te beginnen met kinderen uit risicogroep."
- Een reportage in [Trouw](#) waarin aan de hand van gesprekken met experts uit verschillende hoeken gesignaleerd wordt dat binnen reformatorische kringen een 'verschuiving richting vaccinatie' gaande is. **RIVM-arts Helma Ruijs** signaleert die verschuiving ook. Volgens haar zijn vaccinaties de laatste jaren bespreekbaarder geworden in deze kringen. "Buiten coronatijden gaat het vooral om jonge ouders die moeten besluiten of hun kind een vaccin krijgt." Voor ouders is er volgens Ruijs meer urgentie nu zij ernstig ziek kunnen worden en moeten zij opnieuw de afweging maken over een vaccinatie, "maar dan in een pandemie." **Astrid Bokhorst van de christelijke patiëntenorganisatie NPV** stelt dat de verschuiving in veel reformatorische kringen al 'in volle gang' is en dat vaccineren in deze groep 'allang geen taboe meer is'. Volgens Bokhorst maakt de pandemie het vaccinvraagstuk opnieuw urgent in reformatorische kringen. Uitzondering hierbij zijn de 'meest behoudende reformatorische kringen' waar sommigen vaccinaties op principiële grond blijven afwijzen, zegt Bokhorst. **Onderzoeker August Moens (UvA)** plaatst een kanttekening en ziet een cultuurkritisch bezwaar onder bevindelijk gereformeerden tegen de campagne. "Er is weerstand tegen het frame van de overheid dat stelt: samen krijgen we corona eronder. Wacht even, denken bevindelijk gereformeerden, dat ligt in Gods hand, en niet in die van Hugo de Jonge."
- Via de social mediakanalen van minister De Jonge wisselende reacties op het bericht dat VWS vaccins naar Suriname stuurt. Een groep vindt dat we 'onze rommel' naar Suriname sturen. Een andere groep vraagt zich af waarom het AstraZeneca-vaccin daar wel veel breder inzetbaar is dan in Nederland. De meeste negatieve reacties komen echter van mensen die de vaccins in het algemeen als 'gif' zien.

De deltavariant

- **D66-Kamerlid Jan Paternotte** reageert op het Twitter-bericht van NOS-correspondent Tim de Wit (Verenigd Koninkrijk) dat de deltavariant 50% besmettelijker is dan de Britse variant en dat één vaccinatie minder bescherming biedt tegen deze variant dan andere varianten: "Om deze reden heeft Duitsland een vliegverbod voor zowel India als het Verenigd Koninkrijk. Ondanks deze reden heeft Nederland vorige week alle vliegverboden opgeheven. Ook die voor India. Morgen mag de Tweede Kamer zich hierover uitspreken."
- Via de social mediakanalen van minister De Jonge geeft men aan een vliegverbod te willen voor het Verenigd Koninkrijk en India door de aanwezigheid van de deltavariant.

Testen voor Toegang

- De **KHN** gaat bezoekers niet vragen te testen voor toegang. "We moeten zo snel mogelijk terug naar het oude 'normaal' en niet onnodig een systeem van testen in stand willen houden. Het lijkt wel alsof het kabinet de enorme uitgaven op deze manier wil verantwoorden, in plaats van de focus te leggen op de heropening van de samenleving", stelt voorzitter Robèr Willemsen. Ook restaurants als de **Hudson-keten** en **Van der Valk** in Voorschoten laten weten niet met sneltesten te gaan werken. Ook poppodia zullen de eerste weken nog niet aansluiten, verwacht **Berend Schans van de Vereniging van Nederlandse Poppodia en Festivals**. "Omdat de 1,5 meterregel blijft gelden, levert het de meeste zalen niet veel meer ruimte voor toeschouwers op. Die zullen wachten op stap vier van de versoepelingen, die mogelijk eind juni ingaan: dan mag je de 1,5 meter loslaten als je alleen geteste of gevaccineerde mensen binnenlaat." De **Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties** stelt dat 'het theaterseizoen al bijna op zijn einde loopt en dat er weinig meer gepland staat'. "We kijken vooral uit naar het volgende seizoen." Ook de **beurzen- en congressenbranche** verwacht pas in de tweede helft van augustus weer op te starten. "Voor sneltesten vooraf is weinig animo", zegt een woordvoerder.